

Husrødstjert *Phoenicurus ochruros*

Black redstart

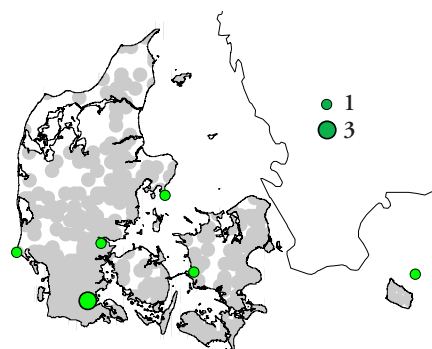
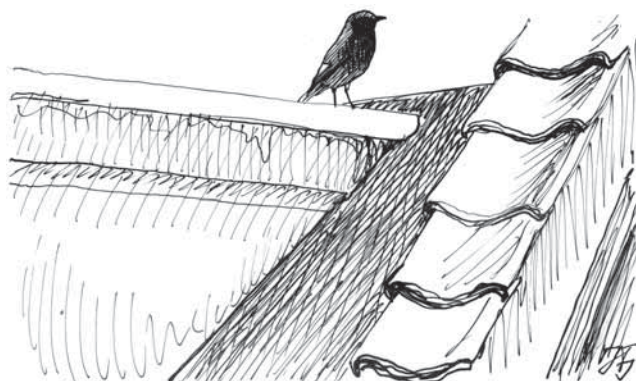

Fig. 2. Mærkningslokaliteter for fugle, som senere er genmeldt, samt artens danske yngleudbredelse (1993-96). Ringing sites for birds later recovered, and breeding distribution (1993-96).

Husrødstjerten er udbredt over hele Syd- og Mellemeuropa og herfra gennem Asien til Sydkina og Himalaya. I Europa har arten fra midten af 1800-tallet spredt sig mod nord, og blev i Danmark første gang truffet som ynglefugl i 1870'erne. I dag findes husrødstjert som ynglefugl spædt over det meste af Danmark. På vore breddegrader har arten, som oprindeligt er en klippefugl, en forkærlighed for byernes industriområder, havneområder, byggegrunde og lignende. Husrødstjert overvintrer i Mellemeuropa, Middelhavsområdet og Nordafrika. I Danmark ses husrødstjerten fra marts til oktober, og den optræ-

der som en fåtallig trækgæst i marts-maj og oktober. Enkelte overvintrer i milde vintre.

Mærknings- og genmeldingsdata

I Danmark er ringmærket 1.535 husrødstjerter. De første blev ringmærket i 1927, og flest er mærket i 1976 (91)(fig. 3). Fuglene er ringmærket af hhv. Dansk Ornithologisk Central (51), Odense Ringmærkestation (2) og Zoologisk Museum. Kun otte (0,5%) er genmeldt; en mærket på Christiansø, en ved Korsør, en på Djursland og fem i det sydlige Jylland (fig. 2). Fire er ringmærket som redeunger, en som voksen i yngletiden, en som ungfugl i slutningen af juli og to som voksne i træktiden i hhv. august og marts. Der er genfundet ni udenlandske husrødstjerter i Danmark.

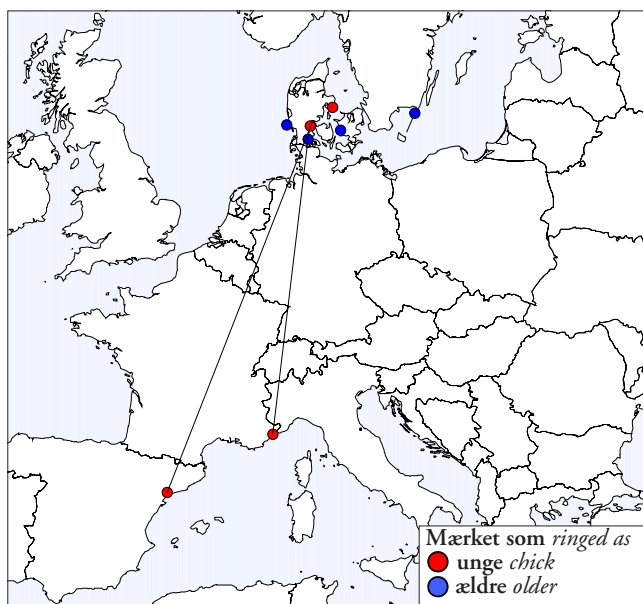

Fig. 1. Samtlige genfund af husrødstjert ringmærket i Danmark forbundet med linjer til mærkningssted (n=8). All recoveries of black redstart ringed in Denmark connected to ringing location (n=8).

Fakta Facts

Mærkninger Birds ringed 1.535

Genmeldinger Recoveries

Antal genmeldinger No. of recoveries	8
-heraf uden for Danmark Recovered abroad	3
Antal fugle No. of individuals	8
-heraf mærket som unger Ringed as chicks	4(50%)
Genmeldingsandel Proportion recovered	0,5%
Mærket i udlandet og genmeldt i Danmark Ringed abroad and recovered in Denmark	9

Ekstremer Extremes

Højeste alder Oldest bird	3 år 10 mdr.
Længste afstand Longest dist.	Spanien Spain 1.730 km

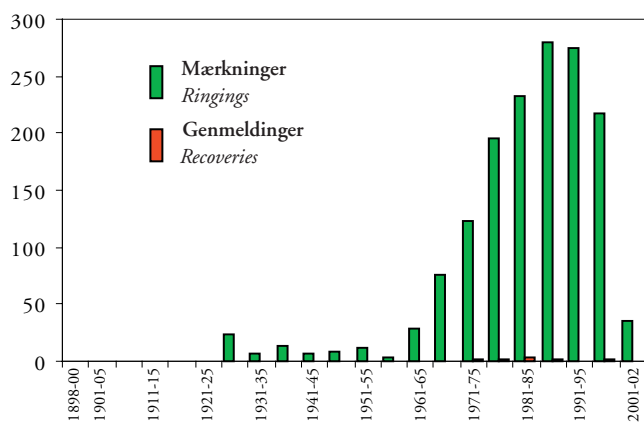

Fig. 3. Mærknings- og genmeldingsår for husrødstjert ringmærket i Danmark. Ringing and recovery year of black redstart ringed in Denmark.

Træk og overvintring

En af de ringmærkede fugle blev mærket på Christiansø 8. juni og genfanget på Utklippan i Sverige (77 km NNØ) dagen efter. En lokal ynglefugl blev aflæst i Blåvand 14. oktober, og dette er det seneste genfund i Danmark. To genfund af fugle mærket som redeunger, i hhv Frankrig (20. oktober) og Spanien (3. december), indikerer, at efterårstrækket for de danske fugle går mod syd til sydsydvest til overvintring i den vestlige del af Middelhavsområdet.

I Danmark er der fundet to husrødstjertes ringmærket i træktiden i hhv. Holland (16. oktober) og England (25. oktober). Fuglene blev fundet i Danmark hhv. 18. april og 1. juni, og kunne være danske ynglefugle (fig. 4).

To danskmærkede fugle er fundet i Danmark mindst et år efter mærkningen. Den ene, som var mærket som voksen ynglefugl, blev genfundet på mærkningslokaliteten 22. april, og den anden, som var mærket som redeunge, blev fundet 51 km væk fire år senere.

I Danmark er genfundet fire tyske fugle (fig. 4); tre mærket som redeunger og en mærket som voksen i yngletiden (i perioden 1953-1976). Disse fugle kan have været deltagere i artens nordgående ekspansion. Tre nordtyske fugle er genfundet hhv. 13. maj, 16. juni og 25. oktober, den fjerde – fra det østlige Tyskland – 25. april, alle mindst et år efter mærkningen.

Genmeldings- og dødsårsager

Fem af de danskmærkede fugle er aflæst i live, én er skudt (i Frankrig), én dræbt i trafikken og én fundet død. Den længstlevende fugl blev 3 år og 10 mdr. Den længstlevende i Europa blev 10 år og 1 md. (Staav 1998).

English summary

The black redstart first bred in Denmark in the 1870s and now breeds in most of the country, mainly in industrial and urban centres, building sites and quarries. A few migrants pass Denmark in March-May and October, and there is a small wintering population in mild winters. The first black redstart was ringed in Denmark in 1927, the highest numbers in 1976 (91). One of the ringed birds was recovered in Sweden the day after it was ringed on Christiansø on 8 June. Two birds ringed as chicks were recovered in France (20 October) and in Spain (3 December). Birds ringed on migration in the Netherlands (16 October) and England (25 October) were recovered in Denmark in a subsequent breeding season. Four birds ringed in the breeding season in Germany (three as chicks) have been found in Denmark – perhaps birds participating in the northward spread.

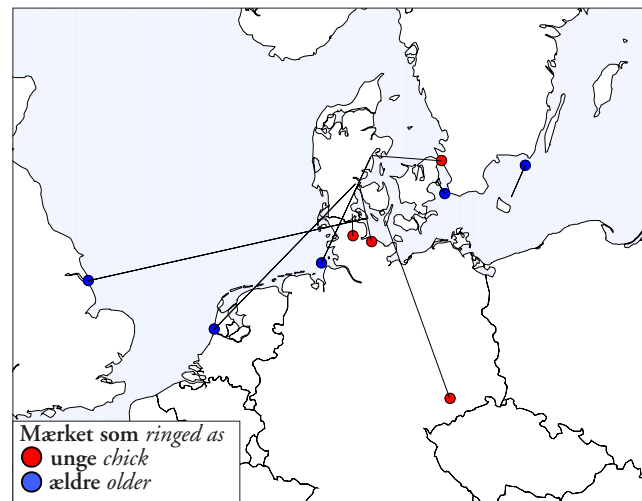

Fig. 4. Mærkningslokaliteter forbundet til genfindningslokaliteter for husrødstjert ringmærket i udlandet og genmeldt i Danmark (n=9). Ringing locations connected to recovery sites of black redstart ringed abroad and recovered in Denmark (n=9).